

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU, GEOTEHNIČKI FAKULTET
Hallerova aleja 7, Varaždin
42000, Varaždin

Na temelju članka 19. stavak 2. Zakona o zaštiti na radu (NN 71/2014, 118/14 i 154/14),
dekan Geotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Ranko Biondić, donosi
dana 14. lipnja 2017. godine :

Pravilnik o zaštiti na radu

Varaždin, lipanj 2017. godine

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuju se prava, obveze i odgovornosti radnika, te provođenje i unapređivanje zaštite na radu prema odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugih propisa, sa svrhom da se svim osobama na radu osiguraju uvjeti rada bez opasnosti po zdravlje i život.

Članak 2.

- (1) Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve osobe koje sudjeluju u radu.
- (2) Osobe koje sudjeluju u radu su :
  - Radnik je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca.
  - Osoba na radu je fizička osoba koja nije u radnom odnosu ali za poslodavca obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (osoba na stručnom osposobljavanju za rad, ustupljene osobe na radu, studenti, učenici na praksi, osoba koja radi kao volonter).

Članak 3.

Ovim Pravilnikom u skladu s propisima, također se uređuje zaštita posebno osjetljivih skupina radnika; malodobnih radnika radi očuvanja njihova nesmetanog duševnog i tjelesnog razvitka, te zaštita žena radi ostvarivanja majčinstva. Glede invalida i profesionalno oboljelih osoba uređuje se zaštita od daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjenja njihove radne sposobnosti. Uprava je dužna stanje radnika posebno štiti odlukama o rasporedu rada, radnog vremena, odmora i dopusta, te u ostvarivanju drugih prava u skladu sa zakonskim propisima.

Članak 4.

- (1) Mjesto rada je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za poslodavca, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju poslodavac koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom.
- (2) Izdvojeno mjesto rada je mjesto rada u kojemu radnik ugovoreni posao obavlja kod kuće ili u drugom prostoru koji nije prostor poslodavac.

Članak 5.

- (1) Radi provođenja i unapređivanja zaštite na radu, ovim se Pravilnikom utvrđuje organizacija i način provođenja mjera zaštite na radu.
- (2) Naročito se propisuju organiziranje i provedba zaštite na radu.

II. OPSEG I ODGOVORNOSTI

Članak 6.

(1) Područje primjene

Ovaj Pravilnik primjenjuje se za Geotehnički Fakultet i treba biti dostupan na uvid svim radnicima ustanove.

(2) Ovlaštenja i odgovornosti

- **Ovlaštenja**

Dekan fakulteta u suradnji sa ovlaštenicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu ovlašten je za donošenje, reviziju i povlačenje ovog dokumenta.

- **Provedba procesa**

Dekan fakulteta odgovoran je primijeniti pravila iz ovog dokumenta.

Članak 7.

Dekan fakulteta, te ovlaštenici poslodavca za zaštitu na radu u svom djelokrugu rada i sukladno nadležnostima odgovorni su za aktivnosti koje su navedene u ovom Pravilniku.

III. OPIS POSTUPKA

Članak 8.

Pregled aktivnosti

- (1) Dekan fakulteta u suradnji sa prodekanom dužni su provoditi zaštitu na radu (u daljnjem tekstu ZNR) sustavno i organizirano te ista mora biti osnovna sastavnica organizacije rada i izvođenja radnog postupka što se ostvaruje primjenom pravila, mjera, postupaka i aktivnosti ZNR u skladu s općim načelima prevencije.
- (2) Primjena pravila, mjera, postupaka i aktivnosti ZNR mora biti u skladu sa slijedećim općim načelima prevencije:
  - izbjegavanja rizika
  - procjenjivanja rizika
  - sprječavanja rizika na njihovom izvoru
  - prilagođavanja rada radnicima u vezi s oblikovanjem mjesta rada, izborom radne opreme te načinom rada i radnim postupcima radi ublažavanja jednoličnog rada, rada s nametnutim ritmom, rada po učinku u određenom vremenu (*normirani rad*) te ostalih napora s ciljem smanjenja njihovog štetnog učinka na zdravlje
  - prilagođavanja tehničkom napretku
  - zamjene opasnog neopasnim ili manje opasnim
  - razvoja dosljedne sveobuhvatne politike prevencije povezivanjem tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša
  - davanja prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim
  - odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje radnika
  - besplatnosti prevencije, odnosno mjera ZNR za radnike.
- (3) Primjena pravila, mjera, postupaka i aktivnosti ZNR mora biti u skladu sa općim načelima prevencije. Sustav pravila, mjera, postupaka i aktivnosti ZNR propisan je Zakonom o zaštiti na radu.
- (4) Načelno, možemo govoriti o primjeni osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu.
- (5) Prioritet primjene u sustavu ZNR imaju osnovna pravila zaštite na radu kojima se smanjuje ili uklanja opasnost na sredstvima rada, odnosno samim radnim procesima.
- (6) Posebna pravila zaštite na radu odnose se na radnike i način obavljanja radnog postupka te se primjenjuju ako se rizici za sigurnost i zdravlje radnika ne mogu ukloniti ili se mogu samo djelomično ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu.
- (7) Ova pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve glede dobi, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog stanja, tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, kojima radnici moraju udovoljavati pri obavljanju poslova s povećanim rizikom te sadrže prava i obveze u vezi s:
  - organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora
  - načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme
  - posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, opasnim kemikalijama, odnosno biološkim štetnostima
  - postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa
  - uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno glede trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (*normirani rad*) te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom
  - postupcima s ozlijeđenim ili oboljelim radnikom do pružanja hitne medicinske pomoći, odnosno do prijema u zdravstvenu ustanovu.

IV. ORGANIZIRANJE ZAŠTITE NA RADU

Članak 9.

- (1) Utvrđivanje organizacije provedbe ZNR te prava, obveza i odgovornosti: poslodavca, ovlaštenika poslodavca za ZNR u njegovom djelokrugu rada i temeljem njegovih nadležnost, radnika i predstavnika radnika za zaštitu na radu, mora se temeljiti u skladu sa mjerodavnim pravom i odredbama ovog dokumenta, dokumentima fakulteta i internim dokumentima.
- (2) Za provođenje zaštite na radu ovlašteni su:
  - Poslodavac (Dekan)
  - Ovlaštenici poslodavca
  - Stručnjak zaštite na radu
  - Odbor za zaštitu na radu
  - Povjerenici radnika za zaštitu na radu

Članak 10.

Poslodavac

- (1) Poslodavac je fizička ili pravna osoba za koju radnik, odnosno osoba na radu obavlja poslove.
- (2) Obveze poslodavca
  - Poslodavac je obvezan organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obavještanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima.
  - Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju u svim radnim postupcima, u organizaciji rada i upravljanju radnim postupcima, pri čemu mora osigurati radnicima najveću moguću razinu zaštite na radu.
  - Pri organiziranju i provođenju zaštite na radu, poslodavac je obvezan uvažavati prirodu obavljanih poslova te prilagoditi zaštitu na radu promjenjivim okolnostima radi poboljšanja stanja.
  - Poslodavac je u organizaciji radnog procesa i povjeravanju poslova radniku obvezan voditi računa o sposobnostima radnika koje mogu utjecati na zaštitu na radu.
  - U svrhu unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika poslodavac je obvezan poboljšavati razinu zaštite na radu i usklađivati radne postupke s promjenama i napretkom u području tehnike, zdravstvene zaštite, ergonomije i drugih znanstvenih i stručnih područja, te ih je obvezan organizirati tako da smanji izloženost radnika opasnostima, štetnostima i naporima, a osobito izloženost jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad), radi sprječavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi s radom.
  - Troškove provođenja zaštite na radu snosi poslodavac, odnosno njezino provođenje ne smije teretiti radnika.

(3) Poslodavac obavlja slijedeće poslove zaštite na radu:

- bira ovlaštenu Ustanovu za obavljanje poslova zaštite na radu, te stručnjaka zaštite na radu,
- na sjednici odbora zaštite na radu donosi i prihvaća elaborat o procjeni rizika,
- skrbi o otklanjanju nedostataka propisanih procjenom rizika,
- donosi opće akte iz zaštite na radu, te njihove izmjene,
- donosi odluke o zabrani konzumiranja alkoholnih sredstva i drugih sredstva ovisnosti,
- donosi odluke o zabrani pušenja,
- prenosi u pisanom obliku ovlasti za provođenje poslova zaštite na radu na ovlaštenike,
- šalje izvješća o stanju zaštite na radu,
- odlučuje o financiranju,
- ugovara osiguranje radnika za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti,
- ugovara usluge sa službama medicine rada radi osiguravanja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite.

Članak 11.

Ovlaštenik

- (1) Ovlaštenik je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu.
- (2) Ovlaštenik obavlja slijedeće poslove zaštite na radu:
  - radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopusti rad bez nadzora osposobljenog radnika,
  - radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopusti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada,
  - posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati,
  - isključuje iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna, odnosno sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika,
  - u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osigura evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu
  - u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu evidentira obavijesti radnika o svakoj činjenici koje smatraju da predstavljaju neposredni rizici za sigurnost i zdravlje, kao i svaki nedostatak u sustavu zaštite na radu
  - u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu poduzima korektivne mjere kada radnik odbije rad zbog neposredne ugroženosti zdravlja i života radnika, te skrbi o tome da radnika ne trpi štetne posljedice u slučaju navedenog
  - nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu,
  - zabranjuje rad radniku ako ne radi u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te ako odbija korištenje propisane osobne zaštitne opreme,
  - osigurava potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu,
  - osigurava da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada.

Članak 12.

Stručnjak zaštite na radu

- (1) Stručnjak zaštite na radu je radnik kojeg je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koji ispunjava propisane uvjete za obavljanje tih poslova
- (2) Stručnjak zaštite na radu obavlja slijedeće poslove:
  - stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu
  - sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika
  - obavlja unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom
  - surađuje s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavodom za unapređivanje zaštite na radu, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada
  - osposobljavanje radnika, poslodavca i ovlaštenika za rad na siguran način
  - osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom djelovanju
  - djelovanje u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca
  - o obavljenom unutarnjem nadzoru sastavljaju se i čuvaju dokumenti, koji mogu biti u pisanom ili elektroničkom obliku.
- (3) Poslodavac je obavezan stručnjaku zaštite na radu omogućiti ispunjavanje obveza te je obavezan osigurati mu potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugih stručnih radnika i ostale uvjete za rad, kao i profesionalnu neovisnost te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite na radu prema odredbama ovoga Zakona i drugih propisa te prema pravilima struke.

Članak 13.

Odbor zaštite na radu

- (1) Odbor zaštite na radu je savjetodavno tijelo za unapređivanje zaštite na radu.
- (2) Odbor čine poslodavac ili njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu koji obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca, specijalist medicine rada izabran u skladu s posebnim propisom te povjerenik radnika za zaštitu na radu (ukoliko bude izabran).
- (3) Sa svrhom stalnog unapređivanja zaštite na radu, odbor planira i nadzire:
  - primjenu pravila zaštite na radu kod poslodavca
  - organizaciju obavljanja poslova zaštite na radu
  - obavješćivanje i osposobljavanje u vezi sa zaštitom na radu
  - prevenciju rizika na radu i u vezi s radom te njezine učinke na zdravlje i sigurnost radnika.
- (4) Odbor se sastaje najmanje jednom u tri mjeseca i o svojem radu vodi zapisnik.
- (5) Izvanredne sjednice odbora održavaju se u slučaju smrtne, teške ozljede na mjestu rada, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti ili nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu, rasprave o prihvaćanju Procjene rizika.
- (6) U slučaju smrtne, teške ozljede na mjestu rada, Predsjednik odbora saziva sjednicu u roku od dva radna dana od nastanka ozljede.

Članak 14.

Povjerenik radnika (ukoliko bude izabran)

- (1) Povjerenik radnika za zaštitu na radu je radnik koji je u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu izabran da zastupa interese radnika na području zaštite na radu
- (2) Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima pravo:
  - podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu,
  - zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika,
  - podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu,
  - sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu,
  - biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu,
  - izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju poslodavca iz zaštite na radu,
  - primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovom ovlašteniku,
  - izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika,
  - prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor,
  - pozvati nadležnog inspektora, kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu,
  - osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu,
  - stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad,
  - staviti prigovor na inspekcijski nalaz,
  - svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu,
  - obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.
- (3) Poslodavac je obavezan osigurati povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti, davati mu sve potrebne obavijesti i omogućiti mu uvid u sve propise i isprave iz zaštite na radu te mu ne smije, tijekom obnašanja dužnosti, bez pristanka radničkog vijeća, odnosno sindikalnog povjerenika koji ima prava i obveze radničkog vijeća, otkazati ugovor o radu, niti ga na drugi način staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike.
- (4) Poslodavac je obavezan povjereniku radnika za zaštitu na radu osigurati uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti u skladu s općim propisima o radu kojima su propisani uvjeti za rad radničkog vijeća.
- (5) Za obnašanje dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu povjerenik ima pravo na naknadu plaće za najmanje tri sata tjedno, a bez mogućnosti ustupanja toga prava drugom povjereniku.
- (6) Postupak za izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu pokreće se na prijedlog sindikata ili najmanje 20% radnika Geotehničkog fakulteta.
- (7) Pravo birati i biti biran imaju svi zaposlenici Geotehničkog fakulteta osim članova upravnih i nadzornih organa poslodavca te članovi njihovih obitelji.
- (8) Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu provodi izborni odbor od najmanje tri člana. Član izbornog odbora ne može biti radnik koji je kandidat za povjerenika radnika za zaštitu na radu.
- (9) Glasovanje je tajno. Izabran je onaj kandidat koji je dobio najveći broj glasova.

RADNICI I OSOBE NA RADU

Članak 15.

Prava radnika i osoba na radu

- (1) Radnici i osobe na radu imaju slijedeća prava:
  - da im se prije stupanja na rad omogući upoznavanja sa pravilima zaštite na radu,
  - da im se na prikladan način učine dostupna procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju, uputa za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju, pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način, pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada zapisnike o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša,
  - pravo na zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom, jednom u pet godina na zahtjev radnika potrebno je osigurati zdravstveni pregled radnika,
  - na prethodne, periodičke i izvanredne liječničke preglede radnika koji rade na poslovima sa posebnim uvjetima rada,
  - na osposobljavanja za rad na siguran način prema utvrđenom programu,
  - da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, te u skladu s pravilima zaštite na radu.
  - da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike
- (2) Radnik ima pravo biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na njegovo zdravlje i sigurnost na radnom mjestu.
- (3) Radnik ima pravo odbiti rad ako mu neposredno prijete opasnost za život i zdravlje zbog toga što nisu primijenjena propisana pravila zaštite na radu.
- (4) Poslodavac i ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu u svom djelokrugu rada i sukladno nadležnostima moraju poštivati prava radnika koja su navedena u stavku (1), (2) i (3) čl. 16. ovog dokumenta, te na temelju izvještaja od strane radnika o svakoj činjenici koja predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu poduzeti korektivne mjere te takvo postupanje ne smije imati štetne posljedice po radnika.
- (5) Poslodavac i ovlaštenik poslodavca ne smiju zahtijevati od radnika da ostane na mjestu rada dok na tom mjestu postoji izravan i ozbiljan rizik za život i zdravlje radnika.
- (6) Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju radnik pretrpi obavljajući poslove za poslodavca, a ista je priznata od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, ide na teret poslodavca.
- (7) Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je ozljeda nastala namjernom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Članak 16.

Obveze radnika i osoba na radu

- (1) Radnik je dužan obavljati poslove s dužnom pozornošću te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zdravlju, kao i sigurnosti i zdravlju drugih osoba na radu.
- (2) Smatra se da radnik radi s dužnom pozornošću kada poslove obavlja sukladno pravilima struke i znanjima koje je stekao tijekom osposobljavanja vezano za zaštitu na radu te uputama ovlaštenika i to na način da:
  - prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti nadređenog rukovoditelja,
  - pravilno koristi strojeve, aparate, alate, opasne tvari, transportnu opremu i druga sredstva rada,
  - pravilno upotrebljava propisanu osobnu zaštitnu opremu,
  - pravilno upotrebljava i svojevolumeno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja sigurnosne naprave na uređaju koje koristi (stroj, aparat, alat, postrojenje, zgrada),
  - odmah obavijesti rukovoditelja ili stručnog radnika za ZNR o svakoj situaciji koju smatra ozbiljnom i neposrednom opasnošću za sigurnost i zdravlje radnika, kao i o nepostojanju ili nedostatku uputa koje su dane za takvu situaciju,
  - posao obavlja sukladno propisanim uputama,
  - prije napuštanja mjesta rada ostavi sredstva rada u takvom stanju da ne ugrožavaju druge radnike i sredstva rada,
  - surađuje s ovlaštenikom, stručnim radnikom za ZNR i predstavnikom radnika za zaštitu na radu.
- (3) Radnik je dužan pristupiti osposobljavanju ili obrazovanju iz područja ZNR na koje ga je uputio poslodavac.
- (4) Prije rasporeda na poslove s povećanim rizikom ili poslove za čije obavljanje je potreban liječnički pregled, radnik je dužan obavijestiti poslodavca a potom i liječnika o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućuje ili ometa u izvršenju obveza iz ugovora o radu ili koja ugrožava njegov život i zdravlje

Članak 17.

Kultura sigurnosti na radnom mjestu

- (1) Razvijanje kulture sigurnosti u svrhu kontinuiranog poboljšanja na području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu uz participiranje svih sudionika (poslodavca, ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu, radnika i predstavnika radnika za zaštitu na radu te stručnih osoba za zaštitu na radu) mora se bazirati na:
  - kvalitetnom sustavu izvješćivanja,
  - stručnosti i kritičkom promišljanju o vlastitoj praksi,
  - spremnosti na dijalog i dijeljenje znanja,
  - sposobnosti učenja i stalnog poboljšanja vlastite prakse,
  - promicanju pravičnosti i poštivanju.

POSEBNO OSJETLJIVE SKUPINE RADNIKA

Članak 18.

Nedopuštanje posebno osjetljivim skupinama radnika obavljanje poslova koji bi mogli na njih štetno utjecati, posebna zaštita na radu i organizacija noćnog rada

- (1) Posebnu zaštitu na radu potrebno je provoditi za radnike:
  - kod kojih je utvrđeno oboljenje od profesionalne bolesti, te kojima je sukladno mjerodavnom pravu nadležno tijelo za vještačenje utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, radi sprječavanja daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjenja preostale radne sposobnosti;
  - kod kojih je sukladno mjerodavnom pravu nadležno tijelo za vještačenje utvrdilo da su trajno nesposobni raditi na poslovima na koje su raspoređeni i kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok oštećenju zdravlja.

- (2) Radnicima iz prethodnog stavka potrebno je:
  - prilagoditi radne uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja izloženosti rizicima za sigurnost i zdravlje;
  - omogućiti obavljanje drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na mjestu rada ili na poslovima koje su obavljali u vrijeme utvrđenja oboljenja od profesionalne bolesti, smanjenja radne sposobnosti ili izloženosti neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti ili trajne nesposobnosti za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.

- (3) Posebna zaštita na radu maloljetnih radnika i posebna zaštita na radu trudnih radnica, radnica koje su nedavno rodile i koje doje mora se provoditi sukladno mjerodavnom pravu te utvrđenom riziku koji bi mogao štetno utjecati na sigurnost i zdravlje istih, što uključuje osiguranje odgovarajućih uvjeta rada i obavljanja poslova na kojima neće biti izloženi rizicima utvrđenim procjenom rizika.

- (4) Poslodavac je pri organizaciji noćnog rada ili rada u smjeni dužan voditi osobitu brigu o organizaciji rada na način da je ista prilagođena radniku vezano za narav posla i sigurnosne, zdravstvene, dobne te druge uvjete propisane mjerodavnim pravom.

V. PROVOĐENJE ZAŠTITE NA RADU

Članak 19.

- (1) Temelj organiziranja i provođenja ZNR je procjena rizika na osnovu koje se prevenira rizik i poduzimaju potrebne mjere, postupci i aktivnosti za njegovo smanjenje.
- (2) Uvažavanje prirode poslova koji se obavljaju te prilagodba ZNR promjenjivim okolnostima radi poboljšanja stanja bitna je komponenta organiziranja i provođenja ZNR kao i sposobnosti radnika koje mogu utjecati na zaštitu na radu te o kojima se također treba voditi računa pri organizaciji radnog procesa i povjeravanju poslova radniku.
- (3) Unaprjeđivanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika kontinuirani je proces koji uključuje:
  - obvezu poboljšanja razine ZNR i usklađivanja radnih postupaka s promjenama i napretkom u području tehnike, zdravstvene zaštite, ergonomije i drugih znanstvenih i stručnih područja,
  - obvezu organiziranja ZNR da se smanji izloženost radnika opasnostima, štetnostima i naporima, a osobito izloženost jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (*normirani rad*), radi sprječavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi s radom,
- (4) Troškovi provođenja zaštite na radu (*primjena pravila zaštite na radu i zdravstvenih mjera*) ne smiju teretiti radnika i snosi ih poslodavac.

Članak 20.

Procjena rizika

- (1) Procjena rizika obavezan je postupak koji se provodi radi:
  - utvrđivanja opasnosti, štetnosti i napora koji se pojavljuju na radnom mjestu ili u svezi s radom,
  - procjenjivanja rizika od nastanka štete koja može utjecati na ljude, okoliš ili imovinu,
  - određivanja mjera, postupaka i aktivnosti za sprečavanje takvih šteta, uz poseban naglasak na redovitom analiziranju svih utvrđenih rizika kako bi se vjerojatnosti i posljedice pojave incidenta spriječile ili smanjile na najnižu racionalno primjenjivu razinu.
- (2) Rizik je umnožak vjerojatnosti nastanka opasnog ili štetnog događaja i štetnosti toga događaja, odnosno njegove posljedice te predstavlja razinu vjerojatnosti da opasna situacija rezultira ozljedom, bolešću ili štetom na imovini ili okolišu.
- (3) Procjena rizika mora biti usmjerena na sve aspekte u svezi s radom.
- (4) Ukoliko nije drugačije propisano mjerodavnim pravom, procjena rizika mora biti kvalitativna i kvantitativna.
- (5) Na osnovu utvrđene razine rizika utvrđuje se je li potrebno njegovo smanjenje ili je razina sigurnosti i zaštite prihvatljiva. Ovisno o procijenjenom riziku potrebno je planirati i provoditi preventivne mjere.
- (6) Procjena rizika mora biti izrađena u pisanom ili elektroničkom obliku i odgovarati postojećim rizicima na radu i u vezi s radom te mora biti dostupna radniku na mjestu rada.
- (7) Procjenu rizika potrebno je usklađivati sa znanstvenim i stručnim spoznajama, odnosno napretkom.

Članak 21.

Obrazovanje, osposobljavanje, obavješćivanje i savjetovanje u zaštiti na radu

- (1) Obveza osposobljavanja iz područja ZNR (*osposobljavanje za rad na siguran način, provođenje zaštite na radu, pružanje prve pomoći, evakuaciju i spašavanja*) kao i rokovi za njihovo izvršenje, te realizacija obrazovanja iz područja ZNR mora se provoditi/poštivati sukladno mjerodavnom pravu.
- (2) Pod osposobljavanjem za rad na siguran način podrazumijeva se organizirana aktivnost unutar fakulteta kojom radnici i osobe na radu stječu znanja i vještine za za obavljanje povjerenih poslova bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja, te zdravlja i života drugih radnika.
- (3) Osposobljavanje za rad na siguran način poslodavac povjerava fizičkoj ili pravnoj osobi ovlaštenoj za obavljanje tih poslova. Osposobljavanje radnika provodi se prema programu osposobljavanja koji mora biti temeljen na procjeni rizika i mora obuhvatiti sve opasnosti, štetnosti odnosno napore utvrđene procjenom rizika te načine na koje se otklanjaju.
- (4) Geotehnički fakultet osposobljavanje za rad na siguran način obavlja u skladu sa zakonskim odredbama na slijedeći način:
  - prije početka rada
  - kod promjena u radnom postupku
  - kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
  - kod uvođenja nove tehnologije
  - kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
  - kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.
- (5) *Obvezatne su odredbe Zakona o zaštiti na radu vezane za:*
  - osposobljavanje radnika za rad na siguran način
  - poslodavca i ovlaštenika poslodavca za provođenje zaštite na radu
  - osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu
  - osposobljavanje radnika za pružanje prve pomoći
  - osposobljavanje radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili (osposobljavanje za evakuaciju i spašavanje).
- (6) Podatke o radnicima koje je potrebno osposobiti za rad na siguran način, ovlaštenoj osobi za obavljanje tih poslova dostavlja poslodavac ili ovlaštenik poslodavca i stručnjak zaštite na radu u suradnji sa kadrovskom službom Geotehničkog fakulteta.
- (7) Radnicima i osobama na radu, koji nisu osposobljeni za rad na siguran način poslodavac je obavezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 kalendarskih dana.
- (8) Radnici i osobe na radu obavezani su odazvati se osposobljavanju za rad na siguran način na kojeg ga uputi poslodavac u slučajevima propisanim Zakonom.

- (9) Osobama na radu kao što su osobe na stručnom osposobljavanju za rad, ustupljene osobe na radu, studenti, učenici na praksi, osoba koja radi kao volonter, moraju se osigurati sigurni uvjeti rada. Neposredni rukovoditelj pod čijim su stalnim nadzorom, prije početka obavljanja poslova treba ih upoznati, sukladno procijenjenim rizicima s pravilima zaštite na radu, izvorima opasnosti i štetnosti, naporima i mjerama zaštite za radna mjesta na kojima će obavljati poslove.
- (10) Učenicima i studentima te svim osobama na radu i drugim osobama potrebno je dati upute za siguran boravak, evakuaciju i spašavanje s kojom su se dužni upoznati i pridržavati se navedenih naputaka.
- (11) Poslodavac je obavezan obavješćivati i savjetovati se sa radnicima te njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu.
- (12) Radnike, osobe na radu, predstavnike radnika za zaštitu na radu, stručne osobe za zaštitu na radu i ovlaštene osobe za zaštitu na radu (*ako je s njom poslodavac ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu*) mora se obavijestiti o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na njihovu sigurnost i zdravlje, a osobito o:
- rizicima vezanim za mjesto rada i narav ili vrstu poslova, mogućem oštećenju zdravlja te o zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u svakom radnom postupku,
  - mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja te o radnicima koji ih provode,
  - pisanim uputama za provedbu radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu.
- Pisane upute i obavijesti te sigurnosni znakovi vezani za opasnosti i štetnosti na radu i u radnom okolišu te sredstva rada kao i druge rizike na radu i u vezi s radom moraju biti istaknute na mjestima rada.
  - Na vrijeme dati upute o postupanju u slučaju nastanka neposrednog rizika za život i zdravlje, kojemu je, ili bi mogao biti izložen radnik i osoba na radu kao i o mogućim mjerama koje je u tom slučaju potrebno poduzeti radi sprječavanja ili smanjivanja rizika.
  - Potrebno je osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s povećanim rizikom imaju samo radnici i osobe na radu koje su osposobljene/educirane i dobile su pisane upute za rad na siguran način te osobnu zaštitnu opremu čija obavezna uporaba proizlazi iz procjene rizika.
  - Suodlučivanje radnika u području ZNR mora se provoditi sukladno mjerodavnom pravu.
  - Stručnoj osobi za zaštitu na radu, ovlaštenoj osobi za zaštitu na radu te ovlašteniku poslodavca i predstavniku radnika za zaštitu na radu mora biti dostupna dokumentacija i ostale informacije (trenutno stanje, planirane aktivnosti, slučajevi smrtne i teške ozljede, utvrđeni slučajevi profesionalne bolesti i nalazi nadležnog državnog tijela (inspektorata) kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu) te im se mora omogućiti postupanje sukladno mjerodavnom pravu.

SREDSTVA RADA, RADNI OKOLIŠ I OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA

Članak 22.

Sredstva rada, radni okoliš

- (1) U skladu s mjerodavnim pravom, pravilima zaštite na radu i uputama proizvođača, potrebno je obavljati preglede i ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.
- (2) Ispitivanje radnog okoliša potrebno je provoditi na način i u rokovima utvrđenim mjerodavnim pravom te odmah nakon što su nastali uvjeti ili promjene radi kojih je ispitivanje obavezno.
- (3) Ispitivanja se provode u svrhu osiguranja zaštite zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim i djelovanjima na radu i te su obavezna kada:
  - radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka,
  - u radnom postupku nastaje prašina,
  - u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije,
  - se pri radu koristi, proizvodi ili prerađuju opasne kemikalije,
  - pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima,
  - su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere,
  - je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

Članak 23. Osobna zaštitna oprema

- (1) Ako za vrijeme rada nije moguće osigurati potpunu sigurnost i zaštitu zdravlja radnika organizacijskim mjerama i primjenom osnovnih pravila zaštite na radu radniku se daje na uporabu osobna zaštitna oprema.
- (2) Vrsta osobne zaštitne opreme za određeno radno mjesto utvrđuje se procjenom rizika i navedena je u dokumentu Procjena rizika i internom Pravilniku o osobnoj zaštitnoj opremi.
- (3) Tehničke karakteristike, vrste, dizajn i sva ostala zahtijevana svojstva osobne zaštitne opreme propisat će se internim dokumentima fakulteta.

MJESTA RADA

Članak 24.

Zabrana rada na mjestima rada gdje postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika te isključivanje iz uporabe neispravne radne opreme i osobne zaštitne opreme

- (1) Sva mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku moraju biti sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju te u skladu s pravilima zaštite na radu propisanim mjerodavnim pravom.
- (2) Obvezatno je prestati s radom ukoliko na mjestima rada nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika.
- (3) Radna oprema koja nije ispravna i sigurna, kao i osobna zaštitna oprema na kojoj su nastale promjene i zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika ne smiju se koristiti u neispravnom stanju, odnosno za nastavak radnog procesa potrebna je ispravnost istih što će se realizirati zamjenom s drugom ispravnom opremom.

Članak 25.

Sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute

- (1) Sigurnosne znakove potrebno je trajno postaviti na vidljivom mjestu na mjestima rada i sredstvima rada.
- (2) Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, obveza je postaviti pisane obavijesti i upute o:
  - uvjetima i načinu korištenja sredstava rada,
  - opasnim kemikalijama (ako se u radu koriste),
  - izvorima fizikalnih i drugih štetnosti na radu,
  - tehnologiji rada i radnim postupcima.

Članak 26.

Tehnologija rada i radni postupci

- (1) Sukladno procjeni rizika potrebno je planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da se ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, osoba na radu i drugih osoba uvažavajući pri tome najvišu moguću razinu zaštite od rizika na radu i u vezi s radom, u skladu s mjerodavnim pravom i pravilima zaštite na radu.
- (2) Mora se osigurati da pristup mjestima rada na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost imaju samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute, edukaciju/osposobljenost i osobnu zaštitnu opremu sukladno procijenjenom riziku.

Članak 27.

Rad s opasnim kemikalijama i uporaba bioloških agensa na radu

- (1) Pri korištenju opasnih i štetnih tvari moraju se pri radu primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s mjerodavnim pravom i uputama proizvođača te osigurati da su opasne i štetne tvari označene na propisan način.

Članak 28.

Zaštita od požara i eksplozije, neposrednog i značajnog rizika evakuacija i spašavanje

- (1) Za slučaj iznenadnog događaja koji može ugroziti sigurnost i zdravlje radnika (elementarne nepogode, požari, eksplozije i slično), poslodavac organizira evakuaciju i spašavanje radnika.
- (2) Pod evakuacijom se smatra organizirano plansko napuštanje radnih prostorija i prostora u slučaju u slučaju iznenadnih događaja.
- (3) Pod spašavanjem se smatra organizirano izvlačenje radnika iz radnih prostorija i prostora u slučaju iznenadnog događaja, kada ih oni ne mogu napustiti.
- (4) U slučaju potrebe, evakuacija i spašavanje provodit će se prema postojećim planovima evakuacije i spašavanja.
- (5) Obveza poduzimanja mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izrada plana djelovanja u hitnim situacijama, određivanja i osposobljavanja radnika koji će provoditi mjere (gašenje početnog požara, evakuiranje i spašavanje radnika, pružanje prve pomoći) te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje mora se realizirati u skladu s mjerodavnim pravom.
- (6) U slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti život ili zdravlje radnika, obavještavaju se radnici, osobe na radu i druge osobe te se organizira napuštanje mjesta rada i radnog okoliša i pruža prva pomoć ozlijeđenima sukladno planu evakuacije i spašavanja za određeni objekt/lokaciju u kojem rade radnici fakulteta.
- (7) Vježbe evakuacije i spašavanja provode se sukladno mjerodavnom pravu.
- (8) Svaki radnik dužan je upoznati se s planom evakuacije i spašavanja za objekt u kojem radi, predviđenim postupcima obavještavanja, postupcima evakuacije i spašavanja i aktivno učestvovati u vježbama evakuacije.

Članak 29.

Nadzorni uređaji

- (1) Nadzorni uređaji koriste se radi kontrole ulazaka i izlazaka iz radnih prostorija i prostora te radi smanjenja izloženosti radnika riziku od razbojstva, provala, nasilja, krađa i sličnih događaja na radu ili u vezi s radom, tj. u svrhu čuvanja imovine.
- (2) Zabranjeno je postavljanje nadzornih uređaja u prostorijama za osobnu higijenu i presvlačenje radnika.
- (3) Poslodavac je obavezan prilikom zapošljavanja pisanim putem obavijestiti radnika da će biti nadziran nadzornim audio, odnosno video uređajima.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RADNIKA

Članak 30.

Zdravstvena zaštita radnika

- (1) Poslodavac je obavezan radniku osigurati zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu a u skladu sa Procjenom rizika i posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.
- (2) Zdravstvena zaštita iz prethodnog stavka ovoga članka ostvaruje se suradnjom poslodavca, radnika, stručne osobe za zaštitu na radu i ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu te predstavnika radnika za zaštitu na radu s nadležnim liječnikom specijalistom medicine rada.
- (3) Prethodni i periodični pregledi i pribavljanje Uvjerenja o tome da li osobe koje poslodavac namjerava zaposliti udovoljavaju posebnim uvjetima za rad, odnosno zaposlenje, u skladu s pravilima zaštite na radu i provedbenim propisima kojima se utvrđuju posebni uvjeti za obavljanje određenih poslova, ne smiju biti na trošak radnika.
- (4) Ocjenu radne sposobnosti, te ispunjavanje uvjeta utvrđuje odabrani Specijalist medicine rada, na temelju uputnice poslodavca, uzimajući u obzir podatke o poslovima i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu sposobnosti radnika za obavljanje poslova iz procjene rizika, koji se odnosi na poslove koji obavlja radnik čiju je sposobnost potrebno ocijeniti.

Članak 31.

Prevenција stresa na radnom mjestu

- (1) Stres na radnom mjestu rezultat je niza okolnosti koje dovode do reaktivnog ponašanja te štetnih fizioloških, emotivnih i kognitivnih reakcija radnika pri čemu njegove sposobnosti nisu u skladu s njegovim potrebama.
- (2) Potrebno je prevenirati stres na radu ili u svezi s radom kroz organizaciju rada i radnih postupaka, osiguranje odgovarajućih uvjeta rada, nadzor mogućih rizika te kvalitetnu komunikaciju.
- (3) Sa svrhom prevencije stresa na radu ili u svezi s radom potrebno je kroz:
  - organizaciju rada i radnih postupaka,
  - osiguranje odgovarajućih uvjeta rada,
  - nadzor mogućih rizika i
  - kvalitetnu komunikacijusvesti na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otkloniti mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.
- (4) U skladu s poduzetim mjerama navedenim u prethodnom stavku i radnici imaju obvezu surađivati s poslodavcem i ovlaštenikom poslodavca za zaštitu na radu te postupati sukladno uputama poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.
- (5) Neki od načina prevencije stresa su:
  - edukacija pojedinca o prirodi stresa, izvorima i djelovanju na zdravlje,
    - učenje različitih vještina čija bi primjena trebala smanjiti stres (tehlike relaksacije),
    - individualno savjetovanje radnika koji imaju probleme na poslu i u obitelji,
  - smanjenje stresa promjenom organizacije posla (otklanjanje stresora):
    - usklađivanje radnog opterećenja s radnikovim sposobnostima,
    - oblikovanje poslova tako da se vidi njihov smisao,
    - jasno definiranje radnikovih uloga i odgovornosti,
    - omogućavanje sudjelovanja u donošenju odluka koje su vezane za posao,
    - jasno definiranje mogućnosti napredovanja na poslu,
    - omogućavanje socijalnih interakcija među radnicima,
    - organizacija radnog vremena koja je kompatibilna s izvanrednim zahtjevima i obvezama.
- (6) Isto tako je važno kontinuirano pratiti radnike i radno mjesto kako bi se uočile promjene. Uz uočavanje i rješavanje problema bitno je i putem prevencije promicati zdravlje na radu i na taj način pokušati smanjiti štetne učinke stresa na radnike.
- (7) Poslodavac će posebnim internim aktom propisati upute za sprečavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi sa radom.

Članak 32.

Prva pomoć i hitna medicinska pomoć

- (1) Ozlijeđenim i naglo oboljelim radnicima Poslodavac je dužan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama na radu, do pružanje hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu. Poslodavac je također dužan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.
- (2) Poslodavac mora imati osposobljen dovoljan broja radnika za pružanje prve pomoći i dovoljnu količinu osnovnih sredstava za pružanje prve pomoći sukladno mjerodavnom pravu. Osposobljavanje osoba za pružanje prve pomoći Poslodavac povjerava osobi ili Ustanovi ovlaštenoj za provođenje osposobljavanja.
- (3) Na dostupnim i vidnim mjestima potrebno je navesti imena radnika osposobljenih za pružanje prve pomoći i istaknuti brojeve telefona na koje se može kontaktirati nadležno državno tijelo za zaštitu i spašavanje, hitna pomoć, vatrogasci i policija kako bi se osiguralo njihovo pozivanje.
- (4) Sadržaj ormarića prve pomoći uvijek mora biti popunjen potrebnom opremom i redovito se nadopunjavati.
- (5) Liječničku pomoć ozlijeđenim ili naglo oboljelim radnicima pruža Hitna pomoć.
- (6) Osobe koje su određene i osposobljene za pružanje prve pomoći dužne su u slučaju potrebe osigurati ozlijeđenim ili naglo oboljelim osobama pružanje liječničke pomoći telefonskim pozivom na broj 194 – Hitna medicinska pomoć ili 112 Centru za zaštitu i spašavanje.
- (7) Osobama određenim za pružanje prve pomoći potrebno je na raspolaganje staviti potrebnu opremu, prije svega materijal za pružanje prve pomoći.
- (8) Ormarići prve pomoći trebaju biti postavljeni na prikladnim mjestima i uvijek popunjeni.
- (9) Poslodavac je dužan osigurati sredstva rada i opremu za pružanje prve pomoći koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.
- (10) Pravovremeno popunjavanje i uredno vođenje ormarića s potrebnim sanitetskim materijalom dužan je osigurati ovlaštenik poslodavca u suradnji sa radnicima osposobljenim za pružanje prve pomoći.
- (11) Ormarić treba biti zaključan i imati dva ključa. Jedan se nalazi kod ovlaštenika poslodavca, drugi kod osobe zadužene za pružanje prve pomoći.

ZABRANA KONZUMIRANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTVA OVISNOSTI TE ZAŠTITA NEPUŠAČA OD DJELOVANJA DUHANSKOG DIMA

Članak 33.

Zabrana konzumiranja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

- (1) Obveza je također provoditi zabranu unosa i korištenja alkohola i drugih sredstava ovisnosti u prostore fakulteta, te zabranu da radnici, osobe na radu i ugovoreni izvođači radova za vrijeme rada budu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti.
- (2) Dozvoljena količina alkohola u krvi je 0 ‰.
- (3) U svrhu osiguranja sigurnih uvjeta rada obveza je zabraniti rad i udaljiti s mjesta rada radnika, osobu na radu i ugovorenog izvođača radova koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.
- (4) Poslodavac ili njegov ovlaštenik udaljava sa mjesta rada radnika za kojeg sumnja da je pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava.
- (5) Poslodavac poduzima sve mjere za provođenje utvrđivanja alkoholiziranosti, odnosno utvrđivanje radi li radnik pod utjecajem nekih drugih sredstava ovisnosti.
- (6) Zabrana uzimanja alkoholnih pića i sprječavanje zlouporabe sredstava ovisnosti na mjestu rada provodi se:
  - obavještanjem radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost
  - suradnjom ovlaštenika poslodavca, stručnjaka zaštite na radu, specijalista medicine rada i povjerenika radnika za zaštitu na radu (ukoliko je izabran), pri provođenju mjera sprječavanja zlouporabe sredstava ovisnosti
  - sprječavanje konzumacije alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada
  - provođenjem programe prevencije ovisnosti na mjestu rada, u skladu s utvrđenim potrebama
  - pisano utvrditi postupak provjere u slučaju sumnje da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (provođenje postupka, uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata, postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri) i učinkovito provoditi utvrđeni postupak.
- (7) Provjeru alkoholiziranosti i prepoznavanje simptoma uzimanja drugih sredstava ovisnosti obavlja radnik koji je osposobljen i ovlašten za obavljanje tih poslova, umjerenim alkometrom.
- (8) Smatrat će se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka.
- (9) Postupak provjere ne može se provesti kod radnika koji ima potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti te u izvanbolničkom tretmanu liječenje od ovisnosti i/ili na supstitucijskoj terapiji, ali može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika za obavljanje poslova za koje je zaključen ugovor o radu.
- (10) Postupak se može provesti samo od strane ustanove kod koje se radnik nalazi u programu. Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od sredstava ovisnosti,

odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i/ili na supstitucijskoj terapiji, izdaje ustanova kod koje se radnik nalazi u programu.

- (11) Poslodavac je odgovoran za nabavu i čuvanje kompleta pribora odnosno uređaja za provjeru alkoholiziranosti radnika.
- (12) U slučaju da radnik odbije testiranje smatrat će se da je pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstva.
- (13) O obavljenoj provjeri sastavlja se zapisnik.
- (14) Odbijanje radnika da potpiše zapisnik ne utječu na valjanost zapisnika kao dokaznog materijala. Zapisnik se prilaže odluci o privremenom udaljenju radnika s mjesta rada.
- (15) U slučaju osnovne sumnje da je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti poslodavac je dužan zabraniti radniku daljnji rad te ga uputiti nadležnom specijalisti medicine rada radi ocjene radne sposobnosti.

Članak 34.

Zaštita nepušača

- (1) Poslodavac je dužan provoditi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima.
- (2) Zabranjeno je pušenje u radnim prostorima poslodavca.
- (3) Zabranjeno je pušenje na radnim sastancima.
- (4) Zabranjeno je pušenje na mjestu rada.
- (5) Zabranjeno je pušenje u dvorišnom krugu poslodavca (u skladu sa posebnim propisima).

NADZOR U PODRUČJU ZAŠTITE NA RADU

Članak 35.

Nadzor u području zaštite na radu

- (6) Potrebno je provoditi kontinuirani unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom.
- (7) Unutarnji nadzor provodi stručnjak zaštite na radu, a o utvrđenom stanju pisanim putem obavještava dekana, ovlaštenike poslodavca i povjerenike radnika za zaštitu na radu.
- (8) Nadzor je potrebno provoditi sukladno mjerodavnom pravu.

Članak 36.

Obveze prema tijelima nadzora

- (1) Suradnja s nadležnim državnim tijelima mora biti u skladu s mjerodavnim pravom.
- (2) Poslodavac je dužan obavijestiti inspekciju rada o smrtnoj skupnoj i teškoj ozljedi nastalu u prostoriji ili prostoru u kojem poslodavac obavlja rad.
- (3) Obavijest o istome poslodavac je dužan dostaviti odmah po nastanku ozljede.

ISPRAVE, EVIDENCIJE I IZVJEŠTAJI

Članak 37.

Čuvanje dokumentacije

- (1) **Ovlaštenik poslodavca** vodi slijedeće evidencije, pohranjuje i čuva:
  - evidenciju o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu
  - evidenciju o ispitivanju sredstva rada (radne opreme i instalacija)
  - evidenciju o ispitivanju čimbenika u radnom okolišu
  - evidenciju o opasnim kemikalijama koje se koriste i pripadajuće sigurnosno tehničke listove
  - procjenu rizika
  - planove evakuacije
  - zapisnike, uvjerenja i odobrenja o ispitivanju radne opreme i instalacije
  - zapisnike i uvjerenja o ispitivanju čimbenika u radnom okolišu
  - zapisnike o održanim sjednicama odbora zaštite na radu
  - izvješća o obavljenim unutarnjim nadzorima
  - zapisnike o provedbi inspekcijskih nadzora i navedena rješenja i druge isprave na temelju kojih se potvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu
  - evidenciju o zaduženju osobne zaštitne opreme radnika kojima rukovode
- (2) **Kadrovska služba** vodi slijedeće evidencije:
  - evidenciju o radnicima osposobljenim za rad na siguran način
  - evidenciju o ovlaštenicima poslodavca za zaštitu na radu
  - evidenciju o radnicima osposobljenim za pružanje prve pomoći na radu
  - evidenciju o radnicima raspoređenim na poslove s posebnim uvjetima rada i rokovima periodičkih liječničkih pregleda
  - evidenciju o rokovima pregleda vida radnika s korekcijskim pomagalicama u propisanim rokovima
- (3) **U arhivi Geotehničkog fakulteta** čuva se slijedeća dokumentacija:
  - tehnička i projektna dokumentacija o građevinama i instalacijama
  - uporabne i građevinske dozvole, dokumentacija o prvom ispitivanju za nove građevine, odnosno rekonstrukcijama

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 38.

- (1) Pravilnik stupa na snagu i počinje se primjenjivati 8 dana nakon objave na web stranici Fakulteta.
- (2) Izmjene i dopune ovog Pravilnika objavljuju se na način i prema postupku predviđenom za njegovo donošenje.
- (3) Ovaj Pravilnik objavljen je na web stranici poslodavca 19. 06. 2017. godine.

Dekan:

Prof. dr. sc. Ranko Biondić

Klasa:011-01/17-01/4
Urbroj:2186-73-01-17-1

VII. POJMOVI I KRATICE

Naziv	Objašnjenje
Biološke štetnosti	Biološki agensi, odnosno mikroorganizmi, uključujući i genetski modificirane, stanične kulture i endoparaziti čovječjeg i životinjskog porijekla, koji mogu uzrokovati zarazu, alergiju ili trovanje, a koji se koriste u radu ili su prisutni u radnom okolišu.
Druga osoba	Osoba koja se po bilo kojoj osnovi rada nalazi na mjestu rada (poslovni suradnik, davatelj usluga i dr.).
Eksplozivna atmosfera	Smjesa zraka sa zapaljivim plinom ili parom ili maglicom ili prašinom pri atmosferskim uvjetima, u kojoj se nakon početnog paljenja, proces gorenja prenosi na cijelu smjesu, zbog čega predstavlja mogući izvor eksplozije ili požara na mjestu rada te može dovesti do ozljeđivanja radnika i drugih osoba.
Geotehnički fakultet:	Poslodavac kod kojeg se obavlja djelatnost
Mjesto rada	Svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za poslodavca, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju poslodavac koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom.
Mjerodavno pravo	Zakon o zaštiti na radu, Zakon o radu te drugi propisi i Pravilnici kojima podliježe ovaj pravilnik
Nadležni liječnik specijalist medicine rada	Liječnik izabran od strane poslodavca za provođenje mjera zaštite zdravlja sukladno mjerodavnom pravu.
Napori	Statodinamički, psihofiziološki napori, napori vida i napori govora, koji mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika koji su im izloženi.
Nezgod	Neočekivani i neželjeni događaj na radu ili u vezi s radom koji nije uzrokovao ozljeđivanje radnika, ali bi ga pri minimalno izmijenjenim subjektivnim, odnosno objektivnim okolnostima, u ponovljenom slučaju mogao uzrokovati.
Opasne kemikalije	Tvari, smjese i pripravci u skladu s mjerodavnim pravom.
Opasnosti	Svi uvjeti na radu i u vezi s radom, koji mogu ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.
Osoba na radu	Fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod poslodavca, ali za njega obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (osoba na stručnom osposobljavanju za rad; osoba na sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova, osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s mjerodavnim pravom; redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu u skladu s posebnim propisom; osoba koja radi kao volonter, naučnik, student i učenik na praksi, osoba koja radi u vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere i slično).
Ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu	Radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu.
Ovlaštena osoba za zaštitu na radu	Pravna ili fizička osoba koju je nadležno državno tijelo ovlastilo za obavljanje poslova zaštite na radu.

Naziv	Objašnjenje
Ozljeda na radu	Ozljeda radnika nastala u prostoru poslodavca u kojemu obavlja rad, ili ga tijekom rada koristi, ili mu može pristupiti, odnosno drugi prostor koji nije prostor poslodavca, ali radnik u njemu obavlja rad.
Posebno osjetljiva skupina radnika	Navedenu skupinu čine maloljetni radnici, trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile, radnice koje doje, radnici oboljeli od profesionalne bolesti, radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.
Poslodavac	Fizička ili pravna osoba za koju radnik, odnosno osoba na radu obavlja poslove.
Poslovi s povećanim rizikom za zdravlje i sigurnost	Poslovi pri čijem obavljanju radnik koji radi na tim poslovima mora, osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati propisane posebne uvjete koji se odnose na dob, stručnu osposobljenost, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost.
Predstavnik radnika za zaštitu na radu/Povjerenik radnika za zaštitu na radu	Radnik koji je izabran da zastupa interese radnika na području zaštite na radu sukladno mjerodavnom pravu.
Pravila zaštite na radu	<p>Osnovna pravila zaštite na radu - prioritet primjene u sustavu zaštite na radu imaju osnovna pravila zaštite na radu kojima se smanjuje ili uklanja opasnost na sredstvima rada, odnosno samim radnim procesima.</p> <p>Posebna pravila zaštite na radu – pravila koja se odnose na radnike i način obavljanja radnog postupka. Primjenjuju se kada se rizici za sigurnost i zdravlje radnika ne mogu ukloniti ili se mogu samo djelomično ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu.</p> <p>Priznata pravila zaštite na radu – ako mjerodavnim pravom nisu na snazi pravna pravila zaštite na radu koja bi poslodavac trebao primijeniti radi sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, primjenjivat će se priznata pravila zaštite na radu koja podrazumijevaju norme, pravila struke ili u praksi provjerene načine, pomoću kojih se otklanjaju ili smanjuju rizici na radu i kojima se sprječava nastanak ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih štetnih posljedica za radnike.</p>
Prevenција	Planirana, odnosno poduzeta mjera u svakom radnom postupku kod poslodavca, s ciljem sprječavanja ili smanjenja rizika na radu.
Procjena rizika (prva riječ pisana velikim početnim slovom)	Dokument – Procjena rizika temeljem kojeg se primjenjuju pravila zaštite na radu kojima se otklanjaju ili na najmanju moguću mjeru smanjuju opasnosti i štetnosti po radnike na mjestima rada i u radnom okolišu.
Procjena rizika (pisano malim početnim slovima)	Ukupan proces koji sadrži utvrđivanje i analizu svih opasnosti, štetnosti i napora te utvrđivanje razine rizika za nastanak ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice po zdravlje i sigurnost radnika.
Profesionalna bolest	Bolesti izazvane dužim neposrednim utjecajem procesa rada i uvjeta rada na određenim poslovima, koja se utvrđuje sukladno mjerodavnom pravu.
Radilište	Privremeno ili pokretno mjesto rada, kao što je gradilište, šumarsko radilište, mjesto gradnje broda te mjesta na kojima se obavljaju privremeni radovi na održavanju, rušenju i popravcima, poljoprivredni radovi i radovi na istraživanju i iskorištavanju mineralnih sirovina.
Radna oprema	Strojevi i uređaji, postrojenja, sredstva za prijenos i prijevoz tereta i alati te skele i druga sredstva za povremeni rad na visini.

Naziv	Objašnjenje
Radni okoliš	Fizikalni, kemijski i biološki čimbenici na mjestu rada i u njegovom okruženju.
Radnica koja doji dijete	Radnica majka djeteta u dobi do navršene prve godine života djeteta koje doji, koja je o tome obavijestila poslodavca odnosno sukladno tome kako je definirano mjerodavnom pravom.
Radnica koja je nedavno rodila	Radnica kojoj od poroda nije prošlo više od šest mjeseci, koja je o tome obavijestila poslodavca odnosno sukladno tome kako je definirano mjerodavnom pravom.
Radnik	Fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca.
Rizik	Umnožak vjerojatnosti nastanka opasnog ili štetnog događaja i štetnosti toga događaja, odnosno njegove posljedice.
Smanjena i preostala radna sposobnost	Zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem, radna sposobnost je smanjena u odnosu na zdravog radnika iste ili slične razine obrazovanja, te su za navedeno svi elementi detaljno definirani odredbama mjerodavnog prava.
Sredstva rada	Građevine namijenjene za rad s pripadajućim instalacijama, uređajima i opremom, prometna sredstva i radna oprema.
Stres na radu	Zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika.
Stručna osoba za zaštitu na radu / Stručnjak zaštite na radu	Radnik kojeg je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koji zadovoljava uvjete sukladno mjerodavnom pravu. Sukladno mjerodavnom pravu navedena funkcija nosi naziv - Stručnjak zaštite na radu.
Štetnosti	Kemijske, biološke i fizikalne štetnosti, koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih osoba koje su im izložene.
Trudna radnica	Radnica koja je o trudnoći obavijestila poslodavca odnosno sukladno tome kako je definirano mjerodavnom pravom.
Zaštita na radu	Sustav pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprječavanja rizika na radu, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom.

VIII. PRILOZI

Popis akata koji se donose u skladu sa Pravilnikom o zaštiti na radu:

- Pravilnik o osobnoj zaštitnoj opremi
- Naputak o postupanju u slučaju ozljede na radu
- Naputak o postupanju u slučaju sumnje u alkoholiziranost radnika, odnosno sumnje da je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti
- Obavijest radnice koja doji dijete poslodavcu o povratku na posao,
- Obavijest radnice poslodavcu koja je nedavno rodila,
- Obavijest trudne radnice poslodavcu,
- Odluka o osnivanju Odbora za zaštitu na radu,
- Odluka o imenovanju članova odbora za zaštitu na radu,
- Odluka o imenovanju osposobljenih radnika za pružanje prve pomoći,
- Odluka o zaštiti nepušača,
- Odluka o zabrani uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti.